

This product is for the professional painting of vehicles only after reference to the manufacturer's data sheet.

KÄYTTÖTURVALLISUUSTIEDOTE

1. Kemikaalin ja sen valmistajan, maahantuojan tai muun toiminnanharjoittajan tunnistustiedot

Tuotteen nimi ja/tai koodi : **1K Plastic Primer RTS Aerosol**

Valmistaja : Akzo Nobel Car Refinishes bv
Rijksstraatweg 31
2171 AJ Sassenheim
The Netherlands
Phone: +31 (0)71 308 6944
<http://www.lesonal.com>

Yrityksen hätänumero : + 31 (0)71 308 6944

2. Koostumus ja tiedot aineosista

Aineet, joista on haittaa terveydelle tai ympäristölle vaarallisista aineista annetussa direktiivissä 67/548/ETY tarkoitetulla tavalla

Kemiallinen nimi*	CAS-nro	%	EY-numero	Luokitus
Ksyleeni	1330-20-7	36	215-535-7	R10 Xn; R20/21 Xi; R38
Dimetyylieetteri	115-10-6	30	204-065-8	F+; R12
Etanoli	64-17-5	9.6	200-578-6	F; R11
Etylibentseeni	100-41-4	8.775	202-849-4	F; R11 Xn; R20
1-Metoksi-2-propanoli	107-98-2	4.2988	203-539-1	R10
Butan-1-oli	71-36-3	3.75	200-751-6	R10 Xn; R22 Xi; R37/38, R41 R67
Liutotinbensiini (maaöljy), kevyt aromaattinen	64742-95-6	2.73	265-199-0	R10 Xn; R65 Xi; R37 R66, R67 N; R51/53 Xi; R36/38
N-Metyyli-2-pyrrolidoni	872-50-4	1.2	212-828-1	
Katso ylläolevien R-lausekkeiden täydellinen teksti kohdasta 16				

Haitalliseksi tunnetut pitoisuudet, mikäli saatavissa, on lueteltu osassa 8.

3. Vaarallisten ominaisuuksien kuvaus

Valmiste on direktiivin 1999/45/EY ja sen lisäysten mukaan vaaralliseksi luokiteltu.

Luokitus : F+; R12
Xn; R20/21
Xi; R38
R52/53

Fysikaaliset ja kemialliset vaarat : Helposti syttyvää.

Terveysvaarat ihmiselle : Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
Ärsyttää ihoa.

Muita varoituslausekkeitä : Painepakkaus. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50 °C lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen. Pidä etäällä syttymisen aiheuttajista. - Tupakointi kielletty.

4. Ensiapuohjeet

Ensiapuohjeet

- Yleiset** : Kaikissa epävarmoissa tapauksissa tai oireiden jatkuessa on hakeuduttava lääkärin hoitoon. Älä koskaan anna mitään tajuttomalle henkilölle suun kautta.
- Hengitys** : Siirrä raittiiseen ilmaan. Pidä henkilö lämpimänä ja levossa. Jos henkilö ei hengitä tai hengitys on epäsäännöllistä tai esiintyy hengityspysähdyksiä, koulutetun henkilön tulisi antaa tekohengitystä tai happea. Älä anna mitään suun kautta. Tajuton henkilö on asetettava kylkiasentoon ja hänelle on haettava heti lääkärinapua.
- Ihokosketus** : Riisu saastuneet vaatteet ja kengät. Pese iho huolellisesti saippualla ja vedellä tai käytä sopivaksi todettua ihonpuhdistusainetta. Älä käytä liuottimia tai ohenteita.
- Roiskeet silmiin** : Tarkista onko pilolinssejä ja poista ne. Huuhtelee VÄLITTÖMÄSTI silmiä juoksevalla vedellä ainakin 15 minuutin ajan silmät auki.
- Nieleminen** : Jos ainetta on nielty, hakeuduttava heti lääkärin hoitoon ja näytettävä tämä pakkaus tai etiketti. Pidä henkilö lämpimänä ja levossa. Älä oksennuta.

5. Ohjeet tulipalon varalta

- Sammutusaineet** : Suositus: alkoholinkestävä vaahto, CO₂, jauheet, vesiruisku.
Ei saa käyttää: vesisuihku.
- Suosituks** : Palaessa muodostuu tiheää, mustaa savua. Altistuminen hajoamistuotteille voi olla terveydelle haitallista. Sopivaa hengityslaitteita saatetaan tarvita. Jäähdytä tulelle altistuneet säiliöt vedellä. Älä päästä sammutusvesiä viemäriin tai vesistöihin.

6. Ohjeet onnettomuuspäästöjen varalta

- Ohjeet henkilövahinkojen estämiseksi** : Poista sytytyslähteet ja tuuleta tila. Vältä höyryn tai sumun hengittämistä. Katso osissa 7 ja 8 lueteltuja suojatoimenpiteitä.
- Vuoto** : Kerää läikkyneet kemikaalit säiliöön palamattomalla absorboivalla aineella, kuten hiekalla, mullalla, vermikuliitilla tai piimaalla, ja toimita säiliö hävitettäväksi paikallisten määräysten mukaisesti (katso osaa 13). Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin. Puhdistukseen suositellaan käytettäväksi pesuainetta. Liuottimien käyttöä on vältettävä. Jos tuote saastuttaa järviä, jokia tai viemäreitä, siitä on ilmoitettava viranomaisille paikallisten määräysten mukaisesti.

Huomautus: Kohdassa 8 on tietoja henkilökohtaisista suojaamista ja kohdassa 13 on tietoja jätteen hävittämisestä.

7. Käsittely ja varastointi

- Käsittely** : Höyryt ovat ilmaa raskaampia ja saattavat levitä lattioita pitkin. Höyryt saattavat muodostaa räjähtäviä seoksia ilman kanssa. Syttyvien tai räjähtävien höyryjen muodostuminen ilmassa on estettävä ja on vältettävä höyrypitoisuuksia, jotka ylittävät haitalliseksi todetun pitoisuuden rajat.
- Tuotetta saa lisäksi käyttää vain alueilla, joilla ei ole avotulta tai muita sytytyslähteitä. Sähkölaitteet on suojattava asianmukaisen standardin mukaisesti.
- Purkaaksesi siirron aikana syntyvän staattisen sähkövarauksen, maadoita tynnyri kytkemällä vastaanottosäiliöön maadoitusjohdolla. Käyttäjillä on oltava antistaattiset jalkineet ja vaatteet, ja lattioiden on oltava sähköä johtavaa materiaalia.
- Säilytettävä tiiviisti suljettuna. Suojattava kuumuudelta, kipinöiltä ja avotulelta. Ei saa käyttää kipinöiviä työkaluja.
- Varottava kemikaalin joutumista iholle ja silmiin. Vältettävä valmisteen käytön aikana muodostuvan pölyn, hiukkasten tai sumun hengittämistä. Vältettävä hiekoituspölyn hengittämistä.
- Syöminen, juominen ja tupakointi tulisi kieltää alueella, jossa tätä materiaalia käsitellään, varastoidaan tai jalostetaan. Työntekijöiden tulisi pestä kädet ja kasvot ennen syömistä, juomista ja tupakointia.
- Pue päällesi asianmukaiset henkilökohtaiset suojavarusteet (katso osiosta 8).
- Ei saa koskaan tyhjentää paineella. Säiliö ei ole paineastia. Säilytä aina säiliöissä, jotka on valmistettu samasta aineesta kuin alkuperäinen säiliö.
- On noudatettava työterveys- ja työsuojelulainsäädäntöä.

Varastointi : Säilytettävä paikallisten säännösten mukaisesti. Huomioi etiketissä olevat varoitukset. Säilytä viileässä ja hyvin ilmastoidussa paikassa poissa epäyhteensopivien materiaalien ja sytytyslähteiden lähetyiltä.

Säilytettävä erillään: hapettavia aineita, voimakkaat alkalit, voimakkaat hapot.
Tupakointi kielletty. Luvaton käyttö on estettävä. Avatut säiliöt on suljettava huolellisesti uudelleen ja pidettävä pystysuorassa vuotojen estämiseksi.
Ei saa tyhjentää viemäriin..

8. Altistumisen ehkäiseminen ja henkilönsuojaimet

Tekniset toimenpiteet : Varusta kohde asianmukaisella ilmastoinnilla. Käytännön tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan tämä tulisi toteuttaa käyttämällä kohdepoistoa ja hyvää yleistä kaasujen poistoa. Jos nämä toimenpiteet eivät riitä pitämään hiukkasten ja liuotinhöyryjen pitoisuuksia haitalliseksi tunnetun pitoisuusrajan alapuolella, on käytettävä sopivia hengityksensuojaimia.

<u>Ainesosan nimi</u>	<u>HTP-raja-arvot</u>
Ksyleeni	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). Iho STEL: 440 mg/m ³ 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 100 ppm-arvo 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 220 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 50 ppm-arvo 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet
Dimetyylieetteri	80/1107/EEC (Eurooppa, 2000). Muistiinpanot: Indicative TWA: 1920 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. TWA: 1000 ppm-arvo 8 tunti/tunnit.
Etanoli	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). STEL: 2500 mg/m ³ 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 1300 ppm-arvo 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 1900 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 1000 ppm-arvo 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet
Etyylibentseeni	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). Iho STEL: 800 mg/m ³ 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 200 ppm-arvo 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 220 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 50 ppm-arvo 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet
1-Metoksi-2-propanoli	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). STEL: 560 mg/m ³ 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 150 ppm-arvo 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 370 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 100 ppm-arvo 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet
Butan-1-oli	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). Iho STEL: 230 mg/m ³ 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet STEL: 75 ppm-arvo 15 minuutti/minuutit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 150 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 50 ppm-arvo 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet
Liuotinbensiini (maaöljy), kevyt aromaattinen	European Hydrocarbon Solvent Suppliers (CEFIC-HSPA) methodology (Eurooppa). Muistiinpanot: Suppliers information TWA: 100 mg/m ³ 8 tunti/tunnit.
N-Metyyli-2-pyrrolidoni	Työterveyslaitos (Suomi, 3/2002). TWA: 100 mg/m ³ 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet TWA: 25 ppm-arvo 8 tunti/tunnit. Muoto: Kaikki lomakkeet

Henkilökohtaiset suojaimet

Hengityselimet

: Jos työntekijät altistuvat haitalliseksi todettua pitoisuusrajaa suuremmille pitoisuuksille, on käytettävä hyväksytyjä hengityksensuojaimia.

Iho ja vartalo

: Työntekijöiden on käytettävä luonnonkuituista tai korkeita lämpötiloja kestävästä synteettistä kuituista valmistettua antistaattista vaatetusta.

Kädet

Suojavoiteet saattavat auttaa suojaamaan kemikaalille alltiina olevia ihoalueita, mutta niitä ei saa koskaan levittää altistumisen jälkeen.

Silmät

: Käytettävä silmiensuojainta, joka on suunniteltu suojaamaan nesteroiskeilta.

Ympäristöaltistuksen valvonta

Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin.

9. Fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet

Olomuoto	: Nestemäinen.
Haju	: Tyypillinen.
Leimahduspiste	: Suljettu kuppi: -42°C (-43.6°F).
Viskositeetti	: Kinemaattinen: Suurin tunnettu arvo on 4 cSt (butan-1-oli)
Suhteellinen tiheys	: 0.79 (Vesi = 1)
Höyryn tiheys	: Suurin tunnettu arvo on 4.5 (Ilma = 1) (liuotinbenssiini (maaöljy), kevyt aromaattinen). Painotettu keskiarvo: 3.32 (Ilma = 1)
Alempi räjähdysraja	: Pienempi: 1.1% Ylempi: 18.6%
Liukoisuus	: Ei liukene mihin: kylmä vesi.

10. Stabiilisuus ja reaktiivisuus

Stabiili suositelluissa säilytys- ja käsittelyolosuhteissa (katso osaa 7).

Vaaralliset hajoamistuotteet: hiilimonoksidi, hiilidioksidi, savusta, typen oksideja.

Voimakkaiden lämpöä kehittävien reaktioiden estämiseksi säilytettävä erillään seuraavista aineista: hapettavia aineita, voimakkaat alkalit, voimakkaat hapot.

11. Terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot

Itse valmisteesta ei ole saatavilla tietoa. Valmiste on arvioitu vaarallisia valmisteita koskevan direktiivin 1999/45/EY mukaisen tavanmukaisen menettelyn mukaan ja sen myrkyllisyys on luokiteltu vastaavasti. Luvuissa 2 ja 15 on lisätietoja.

Altistuminen haitalliseksi tunnetun pitoisuuden raja-arvoksi ilmoitettua määrää suuremmille määrille aineen liuotinhöyryjä voi aiheuttaa haitallisia terveysvaikutuksia, kuten limakalvojen ja hengityselinten ärsytystä sekä munuaisten, maksan ja keskushermoston vaurioita. Liuottimilla voi olla edellä mainittuja vaikutuksia, jos ne imeytyvät ihon läpi. Oireita ja merkkejä ovat päänsärky, huimaus, väsymys, lihasheikkous, uneliaisuus ja ääritapauksissa tajunnan menetys. Toistuva tai pitkäaikainen valmisteen koskettaminen voi poistaa ihon luonnollista rasvaa, mikä voi aiheuttaa ei-allergista kosketushottumaa ja imeytymistä ihon läpi. Silmiin roiskunut liuos voi aiheuttaa ärsytystä ja parantuvan vaurion.

12. Tiedot kemikaalin vaarallisuudesta ympäristölle

Itse valmisteesta ei ole saatavilla tietoa.
Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin.

Valmiste on arvioitu käyttäen vaarallisia valmisteita koskevan direktiivin 1999/45/EY sopimuksenvaraista menetelmää ja on luokiteltu ekotoksikologisten ominaisuuksien mukaisesti. Katso kohdat 2 ja 15.

Ekotoksisuus

<u>Tuotteen/aineesosan nimi</u>	<u>Laji</u>	<u>Ajanjakso</u>	<u>Tulos</u>	
Ksyleeni	Oncorhynchus mykiss (LC50)	96 tunti/tunnit	3.3 mg/l	
	Oncorhynchus mykiss (LC50)	96 tunti/tunnit	8.2 mg/l	
	Lepomis macrochirus (LC50)	96 tunti/tunnit	8.6 mg/l	
	Lepomis macrochirus (LC50)	96 tunti/tunnit	12 mg/l	
	Lepomis macrochirus (LC50)	96 tunti/tunnit	13.3 mg/l	
	Pimephales promelas (LC50)	96 tunti/tunnit	13.4 mg/l	
	Etanoli	Daphnia magna (EC50)	48 tunti/tunnit	2 mg/l
		Daphnia magna (EC50)	48 tunti/tunnit	9.3 mg/l
		Daphnia magna (EC50)	48 tunti/tunnit	>100 mg/l
		Pimephales promelas (LC50)	96 tunti/tunnit	>100 mg/l
Daphnia magna (LC50)		96 tunti/tunnit	>100 mg/l	
Etyylibentseeni	Oncorhynchus mykiss (LC50)	96 tunti/tunnit	13000 mg/l	
	Daphnia magna (EC50)	48 tunti/tunnit	2.93 mg/l	
	Daphnia magna (EC50)	48 tunti/tunnit	2.97 mg/l	
	Selenastrum capricornutum (EC50)	48 tunti/tunnit	7.2 mg/l	
	Oncorhynchus mykiss (LC50)	96 tunti/tunnit	4.2 mg/l	
	Pimephales promelas (LC50)	96 tunti/tunnit	9.09 mg/l	
Butan-1-oli	Poecilia reticulata (LC50)	96 tunti/tunnit	96 mg/l	
	Daphnia magna (EC50)	48 tunti/tunnit	1983 mg/l	
	Lepomis macrochirus (LC50)	96 tunti/tunnit	100 mg/l	
	Pimephales promelas (LC50)	96 tunti/tunnit	1730 mg/l	
	Pimephales promelas (LC50)	96 tunti/tunnit	1910 mg/l	
	Pimephales promelas (LC50)	96 tunti/tunnit	1940 mg/l	

13. Jätteiden käsittely

Ei saa päästää viemäriin tai vesistöihin.

Hävitä kaikkien kansallisten ja paikallisten määräysten mukaisesti.

Ongelmajäte : Tuotteen luokitus voi täyttää ongelmajätteen kriteerit.

14. Kuljetustiedot

Kuljettaminen käyttäjän tiloissa kuljeta aina suljetuissa astioissa, jotka ovat pystyasennossa ja kiinnitettynä. Varmista, että tuotetta kuljettavat henkilöt tietävät miten toimia onnettomuus- ja vuototilanteissa.

Maitse - maanteitse/rautateitse

YK - numero : UN1950
Kuljetusasiakirjan nimi : Aerosols, flammable
ADR/RID-luokka : 2
Pakkausryhmä : -
ADR/RID-etiketti :

Meritse

YK - numero : UN1950
Oikea tekninen nimi : Aerosols, flammable
Erityismääräyksiä :
IMDG-luokka : 2.1
Pakkausryhmä : -
IMDG-etiketti :

Merta saastuttava aine : Ei.
Hätätoimet ("EmS") : F-D, S-U

Ilmateitse

YK - numero : UN1950
Oikea tekninen nimi : Aerosols, flammable
Erityismääräyksiä :
ICAO/IATA-luokitus : 2.1
Pakkausryhmä : -

"Viskositeettipokkeus"-ehdot eivät koske lentokuljetuksia.

ICAO/IATA-etiketti :

Sisävesitse

YK - numero : UN1950
Oikea tekninen nimi : Aerosols, flammable
ADNR-luokitus : 3
Pakkausryhmä : II
ADNR-etiketti :

15. Kemikaaleja koskevat määräykset

- EU-määräykset** : Tuotteessa on seuraavat paikallisten määräysten mukaiset merkinnät:
- Varoitusmerkki/merkit** :
- R -lausekkeet** : Erittäin helposti syttyvä, Haitallinen
 R12- Erittäin helposti syttyvä.
 R20/21- Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
 R38- Ärsyttää ihoa.
 R52/53- Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
- S-lausekkeet** : S23- Vältettävä höyryn/sumun hengittämistä.
 S36/37- Käytettävä sopivaa suojavaatetusta ja suojakäsineitä.
 S51- Huolehdittava hyvästä ilmanvaihdosta.
- Sisältää** : Ksyleeni
- Muita varoituslausekkeitä** : Painepakkaus. Ei saa säilyttää auringonpaisteessa eikä yli 50 °C lämpötilassa. Ei saa puhkaista eikä polttaa tyhjänäkään. Ei saa suihkuttaa avotuleen eikä hehkuvaan aineeseen. Pidä etäällä syttymisen aiheuttajista. - Tupakointi kielletty.

16. Muut tiedot

- CEPE-luokitus** : 1
- Kohdissa 2 ja 3 mainittujen R-lausekkeiden koko teksti - Suomi** : R12- Erittäin helposti syttyvä.
 R11- Helposti syttyvä.
 R10- Syttyvä.
 R20- Terveydelle haitallista hengitettynä.
 R20/21- Terveydelle haitallista hengitettynä ja joutuessaan iholle.
 R22- Terveydelle haitallista nieltynä.
 R65- Haitallista: voi aiheuttaa keuhkovaurion nieltäessä.
 R36/38- Ärsyttää silmiä ja ihoa.
 R37- Ärsyttää hengityselimiä.
 R37/38- Ärsyttää hengityselimiä ja ihoa.
 R38- Ärsyttää ihoa.
 R41- Vakavan silmävaurion vaara.
 R66- Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua.
 R67- Höyryt voivat aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
 R51/53- Myrkyllistä vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.
 R52/53- Haitallista vesieliöille, voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesiympäristössä.

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen sisältämät tiedot täyttävät EU:n direktiivin 91/155/EEC ja siihen tehtyjen muutosten vaatimukset.

Julkaisupäivä : 2/10/2006.

Huomautus lukijalle

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot perustuvat tämänhetkiseen tietämyksemme sekä voimassaolevaan lainsäädäntöön. Tuotetta ei saa käyttää muuhun kuin osassa 1 määritettyyn tarkoitukseen ilman etukäteen saatuja kirjallisia käsittelyohjeita. Käyttäjä on aina vastuussa paikallisten määräysten ja lainsäädännön vaatimusten täyttämiseen tarvittavista toimenpiteistä. Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot on tarkoitettu tuotteen turvallisuusvaatimusten kuvaukseksi eikä niitä tule pitää tuotteen ominaisuuksien takuuna.